

EURÓPSKA KOMISIA

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bruseli 3 February 2014

Komisia predstavila prvú správu EÚ o boji proti korupcii

Korupcia predstavuje pre Európu aj naďalej výzvu. Týka sa všetkých členských štátov EÚ a znamená pre európske hospodárstvo náklady vo výške približne 120 miliárd EUR ročne. Členské štáty v ostatných rokoch prijali viaceré iniciatívy, avšak výsledky sú nerovnomerné a malo by sa robiť viac s cieľom predchádzať a postihovať korupciu. Ďalej sa uvádzajú niektoré zo záverov z historicky prvej správy EÚ o boji proti korupcii, ktorú dnes zverejnila Európska komisia.

V tejto správe sa ozrejmuje situácia, pokiaľ ide o korupciu v jednotlivých členských štátoch, ako aj to, aké opatrenia boli v tejto súvislosti prijaté, ktoré z nich fungujú, a takisto aj to, čo by sa malo zlepšiť. Kapitoly správy o jednotlivých krajinách v anglickom jazyku a v jazykoch jednotlivých členských štátov sú k dispozícii na: <http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

Zo správy vyplýva, že povaha aj úroveň korupcie, ako aj účinnosť opatrení prijatých na boj proti nej, sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Správa ďalej ukazuje, že korupcia si vo všetkých členských štátoch zaslúži väčšiu pozornosť.

Dokazujú to výsledky prieskumu Eurobarometra o postojoch Európanov v súvislosti s korupciou, ktorý bol dnes uverejnený. Z tohto prieskumu vyplýva, že tri štvrtiny (76 %) Európanov si myslí, že korupcia je stále široko rozšírená a že viac ako polovica (56 %) z nich sa nazdáva, že úroveň korupcie v ich krajine sa za uplynulé tri roky vzrástla. Každý dvanásty Európan (8 %) uviedol, že v ostatných 12 mesiacoch zažil korupciu alebo bol jej svedkom; Výsledky prieskumu Eurobarometra nájdete [tu](#).

Cecilia Malmströmová, komisárka EÚ pre vnútorné záležitosti, uviedla: „*korupcia podkopáva dôveru občanov v demokratické inštitúcie a právny štát, poškodzuje európske hospodárstvo a pripravuje štáty o veľmi potrebné príjmy z daní. Členské štáty v oblasti boja proti korupcii dosiahli pokrok, avšak dnešná správa naznačuje, že je ešte potrebné vyvinúť ďalšie úsilie. V správe sú rôzne návrhy na možno opatrenia, a ja sa teším na spoluprácu s členskými štátmi pri ich realizácii.*“

Slovensko vynaložilo značné úsilie na zlepšenie protikorupčného právneho rámca pre trestné právo a verejné obstarávanie. Však, viacero faktorov obmedzuje účinnosť protikorupčných opatrení: problémy s právnymi predpismi, pocit chýbajúcej nezávislosti zložiek súdnictva a úzke prepojenie medzi politickou a podnikateľskou elitou. Európska komisia v dnešnej správe navrhuje, aby Slovensko posilnilo nezávislosť súdnictva, a aby predovšetkým presne vymedzilo kritériá, na základe ktorých možno predsedov a podpredsedov súdov odvolať z funkcie. Komisia takisto navrhuje, aby sa zväčšila transparentnosť financovania politických strán na miestnej a regionálnej úrovni. Pokiaľ ide

Kontaktná osoba:

[Michele Cercone](#) (+32 2 298 09 63)

[Tove Ernst](#) (+32 2 298 67 64)

o zneužívanie fondov EÚ, Komisia odporúča, aby sa posilnili mechanizmy kontroly s cieľom predchádzať vzniku konfliktov záujmov.

Spolu s analýzou situácie v každom členskom štáte EÚ Európska komisia predstavuje aj výsledky dvoch rozsiahlych prieskumov verejnej mienky. Viac než tri štvrtiny európskych občanov sú zajedno v tom, že v ich krajine je korupcia rozšírená. Na Slovensku tento názor zastáva celých 90 percent občanov. Minulý rok sa 8 percent Európanov a 21 percent občanov na Slovensku osobne stretlo s korupciou alebo sa tieto osoby stali svedkami korupcie. Na Slovensku považuje korupciu za prekážku v podnikaní 66 percent zástupcov podnikateľov.

Korupcia ovplyvňuje všetky členské štáty – a to rôznymi spôsobmi

Tu sú niektoré z hlavných trendov v súvislosti s korupciou v rámci celej EÚ:

1. Kontrolné mechanizmy

- *Využívanie preventívnych politík (napr. etické pravidlá, opatrenia na zvyšovanie povedomia, ľahký prístup k informáciám vo verejnom záujme).* Medzi členskými štátmi existujú veľké rozdiely, pokiaľ ide o predchádzanie korupcii. Kým v prípade niektorých krajín prispela účinná prevencia k vybudovaniu dobrej povesti, že je v nich korupcia zriedkavá, pri iných bolo vykonávanie preventívnych politík nerovnomerné a viedlo len k obmedzeným výsledkom.
- *Mechanizmy vonkajšej a vnútornej kontroly.* V mnohých členských štátoch sú mechanizmy vnútornej kontroly v súvislosti s postupmi orgánov verejnej moci nedostatočné a nekoordinované.
- *Konflikty záujmov* Pravidlá týkajúce sa konfliktu záujmov sa v rámci EÚ líšia a mechanizmy na kontrolu vyhlásení o konflikte záujmov sú často nedostatočné. Sankcie za porušenie pravidiel sa využívajú len zriedka a často sú nedostatočné.

2. Stíhanie a postihy

- *Trestno-právne pravidlá,* ktoré stanovujú, že korupcia je trestným činom, existujú vo väčšine členských štátov, v súlade s normami Rady Európy, OSN a právnymi predpismi EÚ. Napriek tomu nebolo rámcové rozhodnutie 2003/568/SVV o boji proti korupcii v súkromnom sektore zo strany členských štátov transponované do ich vnútroštátnych právnych poriadkov rovnomerne.
- V rámci EÚ existujú značné rozdiely, pokiaľ ide o *efektívnosť presadzovania práva a vyšetrovania.* V niektorých členských štátoch možno konštatovať vynikajúce výsledky. V iných členských štátoch sa korupcia stíha len zriedka, resp. jej vyšetrovanie je zdĺhavé.
- Vo väčšine členských štátov chýbajú komplexné štatistické údaje o trestných činoch korupcie, čo komplikuje porovnanie a posúdenie. V niektorých členských štátoch hatia vyšetrovanie prípadov korupcie procesné pravidlá, vrátane pravidiel upravujúcich problematiku zbavovanie imunity politických činiteľov.

3. Politický rozmer

- Politická zodpovednosť. V mnohých členských štátoch EÚ neprestáva byť zásadnou otázkou bezúhonnosti v politike. Ako príklad možno uviesť kódexy správania politických strán alebo volených orgánov na ústrednej alebo miestnej úrovni, ktoré často neexistujú vôbec alebo nie sú dostatočne prísne.
- *Financovanie politických strán*. Hoci mnohé členské štáty prijali prísnejšie pravidlá o financovaní politických strán, stále pretrvávajú značné nedostatky. V rámci EÚ sa len zriedka ukladajú odrádzajúce sankcie proti nelegálnemu financovaniu politických strán.

4. Rizikové oblasti

- V rámci členských štátov je riziko korupcie vyššie na regionálnej a miestnej úrovni, kde majú systémy kontrol a protiváh tendenciu byť slabšie, než na úrovni celoštátnej.
- Odvetvami, ktoré sú vo viacerých členských štátoch citlivé z hľadiska problému korupcie, sú mestský rozvoj a výstavba, ako aj zdravotníctvo.
- Určité nedostatky možno konštatovať, aj pokiaľ ide o dohľad nad štátnymi podnikmi, čo zvyšuje ich citlivosť z hľadiska problému korupcie.
- Problém drobnej korupcie zostáva byť široko rozšírený len v niekoľkých členských štátoch.

Verejné obstarávanie: jedna z oblastí ohrozených korupciou

Správa takisto obsahuje aj osobitnú kapitolu venovanú oblasti verejného obstarávania. Táto oblasť má zásadný význam pre hospodárstvo EÚ, keďže každoročne sa na obstarávanie tovaru, prác a služieb zo strany verejných subjektov vynakladá pätina HDP Európskej únie. Verejné obstarávanie takisto patrí medzi sféry náchylné na korupciu.

V správe sa preto vyzýva na zavedenie prísnejších noriem týkajúcich sa bezúhonnosti, a prekladajú sa tam odporúčania s cieľom zvýšiť kvalitu mechanizmov vnútornej kontroly vo viacerých členských štátoch. Podrobné informácie a špecifické odporúčania, ktoré Komisia dáva do pozornosti, možno nájsť v príslušných kapitolách týkajúcich sa jednotlivých členských štátov.

Súvislosti

[Správa EÚ o boji proti korupcii](#) sa týka všetkých 28 členských štátov EÚ. Obsahuje:

- **všeobecnú kapitolu**, v ktorej sa sumarizujú hlavné zistenia a opisujú trendy v súvislosti s korupciou v rámci celej EÚ, ako aj analyzuje, ako členské štáty riešia korupciu pri verejnom obstarávaní;
- **28 kapitol venovaných jednotlivým krajinám**, v ktorých sa poskytuje prehľad všeobecnej situácie v súvislosti s korupciou, identifikujú sa problémy, ktoré si zasluhujú ďalšiu pozornosť, a zdôrazňujú sa osvedčené postupy, ktoré môžu byť inšpiráciou pre ostatných;
- správa tiež obsahuje výsledky **prieskumu Eurobarometra** o vnímaní korupcie medzi európskymi občanmi a **prieskumu Eurobarometra** o vnímaní tohto problému zo strany podnikateľskej sféry.

Užitočné odkazy

Správa EÚ o boji proti korupcii obsahujúca kapitoly venované jednotlivým členským štátom, prehľad faktov, ako aj časť venovanú častým otázkam a odpovediam na ne:
<http://ec.europa.eu/anti-corruption-report>

[Webová lokalita](#) Cecilie Malmströmovej

Sledujte správy od komisárky Malmströmovej na [Twitteri](#)

GR pre vnútorné záležitosti [website](#)

Sledujte činnosť GR pre vnútorné záležitosti na [Twitter](#)